

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

« 30 » 05 20__ р.

Н А К А З
м. Чернівці

№ 192 - А/м

**Про затвердження Положення про
порядок присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним
працівникам у Буковинському державному медичному університеті**

Згідно Закону України «Про вищу освіту», Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом МОН України від 14.01.2016 р. №13; змін до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом МОН України від 17.03.2021 р. № 322 та рішенням Вченої ради (протокол №10 від 26.05.2022р.), -

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про порядок присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам у Буковинському державному медичному університеті (додаток).
2. Відповідальність за виконання даного наказу покласти на ученого секретаря, професора закладу вищої освіти Альону АНТОНІВ.

**В.о. ректора
закладу вищої освіти**

Оксана АНДРІЄЦЬ

Виконавець:

Учений секретар

Альона АНТОНІВ

Погоджено:

**Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи**

Ігор ГЕРУШ

Провідний юрисконсульт

Вадим СЕМКІВ

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам Буковинського державного медичного університету

І. Загальні положення

1. Положення про порядок присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам Буковинського державного медичного університету (далі – порядок) складений згідно Закону України «Про вищу освіту», Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом МОН України від 14.01.2016р. №13 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 03.02.2016 р. № 183/28313); відповідно до змін до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом МОН України від 06.02.2017 р. №174 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 22.02.2017 р. № 245/30113), відповідно до змін до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом МОН України від 17.03.2021 р. № 322 (zareєстрованим в Міністерстві юстиції України від 17 травня 2021 р. № 646/36268).

2. Даний Порядок визначає механізм присвоєння науковим і науково-педагогічним працівникам Буковинського державного медичного університету вчених звань професора, доцента та старшого дослідника (далі – вчені звання) Вченою радою Буковинського державного медичного університету (далі Вчена рада), основні критерії оцінки їх науково-педагогічної або наукової діяльності.

3. Вчені звання професора, доцента та старшого дослідника присвоюються особам, які професійно провадять науково-педагогічну діяльність.

4. Рішення про присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам приймається Вченою радою і затверджується атестаційною колегією МОН України.

5. Рішення Вченої ради про присвоєння вченого звання приймається таємним голосуванням. Засідання Вченої ради вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж дві третини її членів. Рішення Вченої ради вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше ніж три четверті від кількості членів вченої ради, присутніх на засіданні. Рішення Вченої ради дійсне протягом одного календарного року.

6. Науковим, науково-педагогічним працівникам (далі – працівники), які працюють у двох або більше закладах вищої освіти (наукових установах), вчені звання присвоюються за основним місцем роботи.

II. Основні критерії оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань

Присвоєння вченого звання ПРОФЕСОРА

1. Вчене звання професора присвоюється працівникам БДМУ, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти, та:

- яким присуджено науковий ступінь доктора наук;
- яким присвоєно вчене звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника);
- період роботи яких на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри становить не менш як 10 років, у тому числі останній навчальний рік на одній кафедрі (одного закладу вищої освіти) на посаді доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою. Для наукових працівників, які займаються науково-педагогічною діяльністю, період роботи становить не менше п'ятнадцяти років на посадах наукових та науково-педагогічних (відповідно до цього підпункту) працівників;
- які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з англійської мови (перелік рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як іноземної зазначено у *додатку*), або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням англійської мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи).
- які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР) та/або Європейського Союзу

(далі - ЄС), або участь (керівниками/виконавцями) у проектах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);

- які опублікували після захисту докторської дисертації навчальний або навчально-методичний посібник (загальним обсягом власного доробку не менше 120 сторінок), 2 навчально-методичні праці та не менше 5 наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше двох публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз "Scopus" або "Web of Science" та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, а також взяли участь у трьох наукових конференціях з публікацією матеріалів. З одного номера наукового видання зараховується не більше однієї публікації.
- які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.

2. Вчене звання професора присвоюється працівникам БДМУ, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти, яким не присуджено ступінь доктора наук, але:

- яким присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук);
- яким присвоєно вчене звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника);
- які провадять навчальну діяльність не менш як 15 навчальних років на посаді асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідуючого (начальника або його заступника) кафедрою, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі (в одному закладі вищої освіти) на посаді доцента, професора, завідуючого (начальника або його заступника) кафедрою, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;
- які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з англійської мови (перелік рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як іноземної зазначено у *додатку*), або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням англійської мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською

мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи).

- які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР) та/або Європейського Союзу (далі - ЄС), або участь (керівниками/виконавцями) у проектах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);
- які опублікували після захисту докторської дисертації навчальний або навчально-методичний посібник (загальним обсягом власного доробку не менше 120 сторінок), 2 навчально-методичні праці та не менше 5 наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше чотирьох публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз "Scopus" або "Web of Science" та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, а також взяли участь у трьох наукових конференціях з публікацією матеріалів. З одного номера наукового видання зараховується не більше однієї публікації;
- які підготували не менше трьох докторів філософії (кандидатів наук);
- які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.

Присвоєння вченого звання ДОЦЕНТА

3. Вчене звання доцента присвоюється працівникам БДМУ, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти, та:

- яким присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), доктора наук;
- період роботи яких на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника або його заступника) кафедри становить не менше ніж п'ять навчальних років, у тому числі останній

календарний рік на одній кафедрі (в одному вищому навчальному закладі), зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

- які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з англійської мови (перелік рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як іноземної зазначено у *додатку*), або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням англійської мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи);
- які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР) та/або Європейського Союзу (далі - ЄС), або участь (керівниками/виконавцями) у проєктах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);
- які опублікували після захисту дисертації навчальний або навчально-методичний посібник (загальним обсягом власного доробку не менше 120 сторінок), 1 навчально-методичну працю та не менше 2 наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше однієї публікації у виданнях, включених до наукометричних баз "Scopus" або "Web of Science" та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, а також взяли участь у трьох наукових конференціях з публікацією матеріалів. З одного номера наукового видання зберігається не більше однієї публікації;
- які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.

Присвоєння вченого звання СТАРШОГО ДОСЛІДНИКА

4. Вчене звання старшого дослідника присвоюється працівникам БДМУ,

зарахованих на посади після обрання за конкурсом чи в порядку атестації, зокрема за сумісництвом:

- яким присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), доктора наук;
- період наукової роботи яких становить не менш як п'ять років та які працюють на посадах старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, головного наукового співробітника, доцента, професора, заступника завідуючого (начальника) та завідуючого (начальника) науково-дослідним відділом (відділенням, сектором), завідуючого кафедрою, ректора, проректора з наукової роботи, директора, заступника директора з наукової роботи, вченого секретаря, за умови успішної роботи на зазначених посадах не менше календарного року. Якщо особа працює одночасно на науковій і науково-педагогічній посаді, то зараховується період роботи на одній з цих посад;
- які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з англійської мови (перелік рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як іноземної зазначено у *додатку*), або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням англійської мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи);
- які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР) та/або Європейського Союзу (далі - ЄС), або участь (керівниками/виконавцями) у проектах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);
- які опублікували після захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук навчальний або навчально-методичний посібник (загальним обсягом власного доробку не менше 120 сторінок), 1 навчально-методичну працю та не менше 2-х наукових праць у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних), з яких не менше однієї публікації у виданнях, включених до наукометричних баз

"Scopus" або "Web of Science" та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, а також взяли участь удвох наукових конференціях з публікацією матеріалів. З одного номера наукового видання зараховується не більше однієї публікації.

- які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри закладу вищої освіти.
- вчене звання старшого дослідника може бути присвоєно за спеціальністю, яка належить до іншої галузі, ніж галузь, у якій здобувачеві присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), за умови, що опубліковані наукові праці містять отримані здобувачем нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для відповідної галузі знань.

III. Розгляд атестаційних матеріалів

1. Атестація здобувачів вчених звань професора, доцента, які ведуть навчально-методичну роботу у БДМУ, здійснюється на кафедрі, де вони працюють. При цьому профіль педагогічної роботи здобувача повинен відповідати основному напрямку діяльності даної кафедри. Якщо здобувач працює на багатопрофільній кафедрі, то у рішенні щодо присвоєння вченого звання вказується основний курс, який він викладає.

2. Атестація здобувачів вченого звання професора та старшого дослідника, які працюють у БДМУ, здійснюється зі спеціальності за профілем їх основної діяльності відповідно до галузей знань і спеціальностей з урахуванням трансформації галузей науки та наукових спеціальностей відповідно до законодавства.

3. Розгляд атестаційних матеріалів, поданих здобувачами вчених звань, здійснюється вченими радами закладів вищої освіти, у тому числі закладів післядипломної освіти, наукових установ, за висновком кафедри, відповідного структурного підрозділу наукової установи. У висновку повинно бути відображено дотримання здобувачем вченого звання академічної доброчесності.

4. Розгляду атестаційних матеріалів на кафедрі закладу вищої освіти має передувати проведення відкритої лекції для студентів відповідного напрямку підготовки (спеціальності) за умови присутності на ній не менше трьох викладачів кафедри.

5. На засіданні кафедри у присутності не менше ніж двох третин членів

кафедри заслуховується звіт про науково-педагогічну діяльність здобувача та результати проведення відкритої лекції.

За результатами розгляду атестаційних матеріалів кафедра:

- готує висновок, яким підтверджуються високий науково-методичний рівень викладання навчальних дисциплін та відповідність здобувача заявленному вченому званню, і передає ученому секретарю Вченої ради закладу вищої освіти;
- рекомендує доопрацювати атестаційні матеріали.

Рішення кафедри приймається більшістю голосів від складу кафедри відкритим або таємним голосуванням (за вибором членів кафедри). Повторно атестаційні матеріали розглядаються на кафедрі закладу вищої освіти після доопрацювання.

6. Порядок розгляду атестаційних матеріалів здобувачів вчених звань відповідним структурним підрозділом наукової установи визначається Вченою радою Університету.

7. Порядок розгляду атестаційних матеріалів здобувачів вчених звань на засіданні Вченої ради щодо присвоєння вчених звань професора, доцента і старшого дослідника у закладі вищої освіти, у тому числі закладі післядипломної освіти, науковій установі, визначається Вченою радою.

8. Учений секретар після прийняття Вченою радою рішення про присвоєння здобувачу вченого звання протягом 15 днів оформляє атестаційну справу здобувача вченого звання відповідно до вимог розділу IV «Оформлення атестаційної справи» цього Порядку та надсилає її до МОН.

9. На рішення Вченої ради про присвоєння/відмову у присвоєнні вченого звання здобувач вченого звання протягом двох місяців з дня прийняття рішення Вченою радою може подати апеляцію до Вченої ради або до МОН України.

У разі надходження апеляції до Вченої ради формується склад апеляційної комісії, крім випадків, коли апеляція не містить аргументів по суті виявлених недоліків. Апеляційна комісія формується у складі голови та членів комісії. Рішення щодо утворення апеляційної комісії та затвердження її складу приймає Вчена рада.

Апеляційна комісія у двотижневий термін готує висновок, який підписується всіма членами комісії.

10. На підставі висновку апеляційної комісії на черговому засіданні Вчена рада приймає рішення про задоволення або про відмову у задоволенні апеляції.

Якщо апеляцію здобувача вченого звання задоволено, то Вчена рада

може прийняти рішення про присвоєння вченого звання та в установленому порядку надіслати до МОН України атестаційну справу здобувача вченого звання.

11. Вчена рада на запити МОН України надає додаткову інформацію і матеріали про діяльність здобувача вченого звання, процедуру його атестації.

12. Рішення Вченої ради про присвоєння вченого звання набирає чинності з дати набрання чинності наказом МОН України про затвердження рішення Вченої ради та видачу відповідного державного документа про присвоєння вченого звання на підставі рішення атестаційної колегії МОН України.

IV. Оформлення атестаційної справи

1. Учений секретар та здобувач вченого звання після прийняття Вченою радою рішення про присвоєння вченого звання протягом **15 днів** оформляють атестаційну справу відповідно до вимог пункту 2 розділу IV цього Порядку, яку здобувач надсилає до МОН України кур'єрською доставкою.

2. Атестаційна справа здобувача вченого звання оформляється у двох примірниках у паперових папках-швидкозшивачах і складається з таких документів:

- обкладинка атестаційної справи;
- згода на збір та обробку персональних даних;
- супровідний лист до атестаційної справи здобувача вченого звання;
- копія першої сторінки паспорта здобувача, засвідчена підписом ученого секретаря;
- копія свідоцтва про зміну прізвища/імені, засвідчена в установленому порядку (у разі зміни здобувачем вченого звання прізвища/імені);
- копії дипломів доктора наук, доктора філософії (кандидата наук), засвідчені підписом ученого секретаря та скріплені печаткою закладу вищої освіти;
- копії атестатів доцента (для здобувачів вченого звання професора), засвідчені підписом ученого секретаря та скріплені печаткою закладу вищої освіти;
- рішення Вченої ради щодо присвоєння вченого звання (для здобувачів вченого звання по кафедрі) до цього Порядку;
- протокол засідання лічильної комісії Вченої ради;
- список навчально-методичних праць та/або наукових праць;
- сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з англійської мови (перелік рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як іноземної зазначено у

- додатку), або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням англійської мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи);
- копії документів, які підтверджують міжнародний досвід кандидата на отримання відповідного вченого звання, а також накази по університету про закордонні відрядження (копії сертифікатів, свідоцтв, дипломів чи інших документи, які підтверджують проходження наукового стажування, участь у міжнародній науковій конференції (конгресі, симпозіумі, семінарі), виконання проєктів, які фінансуються країнами ОЕСР та/або ЄС);
  - довідка про науково-педагогічну та наукову діяльність на посадах у закладах вищої освіти, у тому числі закладах післядипломної освіти, наукових установах;
  - довідка з основного місця роботи та витяги з наказів про зарахування на посаду та звільнення з посади додатково для осіб, які працюють за сумісництвом;
  - копії перших сторінок однієї (для доцента) або двох (для професора, старшого дослідника) праць, які опубліковані після захисту дисертації у виданнях, включених до наукометричних баз "Scopus" або "Web of Science" та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань, а також їхні скріншоти з наукометричних баз "Scopus" або "Web of Science";
  - витяг з протоколу засідання кафедри;
  - витяг з протоколу з клопотанням і рекомендацією Вченої ради;
  - протокол засідання лічильної комісії Вченої ради.

3. У **тижневий термін** після прийняття Вченою радою рішення про присвоєння вченого звання, здобувач надсилає електронний варіант оформленої атестаційної справи ученому секретарю.

V. Позбавлення вчених звань

1. Питання про позбавлення вченого звання розглядається атестаційною колегією МОН України:

- у разі надходження до МОН України рішення (клопотання) Вченої ради про позбавлення вченого звання;
- у разі виявлення МОН України порушення вимог законодавства з питань присвоєння вчених звань, у тому числі за порушення академічної доброчесності;

– відповідно до рішення суду.

2. Для вивчення обставин, пов'язаних з порушенням питання про позбавлення вченого звання, на засіданні Вченої ради із числа її членів утворюється комісія, кількісний та персональний склад якої визначається Вченою радою.

3. У 15-денний строк після розгляду питання про позбавлення працівника вченого звання до МОН України надсилаються такі документи:

- рішення(клопотання) Вченої ради про позбавлення вченого звання;
- оригінал протоколу засідання лічильної комісії;
- копії документів про присвоєння вченого звання;
- інші документи, що підтверджують порушення вимог законодавства з питань присвоєння вчених звань.

4. Атестаційна колегія МОН України відповідно до законодавства затверджує рішення Вченої ради про позбавлення (позбавляє) вченого звання з урахуванням всіх матеріалів справи і результатів попереднього експертного розгляду.

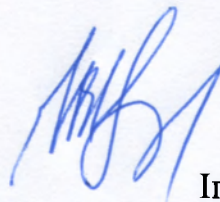
На підставі рішення атестаційної колегії МОН України атестат особи, позбавленої вченого звання, визнається недійсним.

5. Вчена рада на запити МОН України надає інформацію, документи і матеріали, необхідні для розгляду питання про позбавлення вченого звання.

6. У разі скасування атестаційною колегією МОН України рішення Вченої ради про присвоєння вченого звання Вчена рада може повторно прийняти рішення про присвоєння вченого звання не раніше ніж через один рік після скасування МОН України рішення.

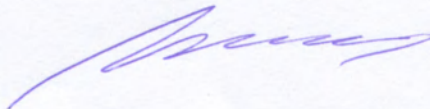
Погоджено:

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доцент

Ігор ГЕРУШ

Провідний юрисконсульт

Вадим СЕМКІВ

Учений секретар,
професор

Альона АНТОНІВ

Додаток №2
до м.к. 192-А/м

ПЕРЕЛІК
рекомендованих міжнародних тестів на знання англійської мови як
іноземної

Провайдер	Назва іспиту
IELTS Test Partners	IELTS
British Council	APTIS (British Council)
Cambridge English	Cambridge English: First (FCE), Cambridge English: Advanced (CAE), Cambridge English: Proficiency CPE, Cambridge English: Business Vantage (BEC Vantage), Cambridge English: Business (Higher), Cambridge English: Business Language Testing Service (BULATS)
Pearson	Pearson Test of English (PTE)
Pearson	Pearson EDEXCEL (English as a Second language)
Trinity College London	Integrated Skills in English (ISE)
ETS (Education Testing Service)	Test of English as a Foreign Language (TOEFL)
Pearson/London Chamber of Commerce and Industry (LCCI)	English for Specific Purposes, London Chamber of Commerce and Industry LCCI

учениць секретар